

Raivolan Ronnien kotiseutumatkalaisia Palomäellä.

Raivolan Ronnit kotona

Ronnien matka ajoittui sopivasti Kivennavan kihujen aikaan 31.7.–3.8. Ensimmäinen kohteemme olikin Kirkonmäki ja juuri paljastettu Ikuisuuden portti. Näiden näkemisten herkehtäminen jatkoiimme kohti Raivolaa. Tuttua tietä, eikä kuitenkaan tuttua... Vasta Koskensäntillan ja Poruun lähtevän tien tunnistimme. Siinä tulivat runoilijan sanat: "Elämäni on ollut kuuma harha", mieleen. Oliko se sitten muistikuva entisestä Raivolasta, vai muisto muualla eletystä pitkästä ajasta; ehkä molemmista.

Jokainen sai käydä entisellä kotipaikallaan. Sanon paikallaan, sillä harvan koti oli enää pystyssä. *Erkki* ja *Aino Ronnin* suvusta olivat etuoikeutettuja. Heidän kotinsa oli paikallaan. Vain isäntäväki oli uusi. Venäjänkielentaitoisina he pystyivät selittämään näille käyntitarkoituksenkin. Oli talalla toki joidenkin toistenkin koteja. Jos ei entisiä, niin niiden paikoille rakennettuja uusia.

Ja yleensä vastassa oli vieraanvarainen isäntäväki teetarjouksineen, (kuten *Maijalla*) marjoineen tai ainakin myötätuntoisine kädenpuristuksineen. Kaikki he kilvan vakuuttelivat: "Mekin olemme Raivolaisia". Niinhän se on: "Karjalankannas on teidän, Karjalan kannas on meidän!!!"

Ylä-Raivolan koulun pihalla unohtuivat eletyt vuodet. Olimme jälleen lettipäisiä tyttöjä ja polvihousuisia poikia. Kouluvanhuskin muuttui miehessämme rippikouluikäiseksi.

Suomenkylänmäellä tuntui, että olimme lähempänä taivasta kuin missään muualla. Suurenmoisia olivat muutkin mäet, Sepänmäki, Nuutisen mäki, Tattarimäki ja yksi ylitse mui-

den Palomäki. Siellä nautimme Antin keittämät retkikahvit, Eilan leipoman pullan kera ja totesimme, että hyvin huolto pelaa.

Sitten olivat kaikki vanhat kujaset tutkittavana. Oli Ikävalkon, Iivosen, Paajasen, Nuutisen ym... Kaikki eivät olleet enää käytössä, mutta uusia samansuuntaisia oli tullut tilalle. Jotkut kujat olivat melkein katumaisia. Jostain poimimme taskuumme kiven, jostain löysimme tervakukan tahi kissankäpälän, kuten ennen lapsena.

Allekirjoittaneen koti oli ollut viiden tien risteyksessä. Siitä lähtivät tiet Tattarimäelle, Uttulaan, Terijoelle, Poruun ja Ruukille. Se Ruukin tie oli pakotie 1939. Minun piti sanoa itselleni moneen kertaan enkä itke. Poissa oli punainen mökki, kaivotie, saunapolku, ahkeran isän askeleet, nuoren äidin nauru.

Vain punakukkainen pensas oli entinen, ikäänkuin aikaa uhmata se kohotti kukkia ylöspäin.

Sitten oli lukemattomien muistojen paikka – Valkea Lammi. Sen rannalla annoimme Mairelle kauan myöhästyneen tunnustuksen siitä, ettei meidän lapsuudessamme sattunut ainuttakaan hukkumistapausta hänen rohkean ja ripeän toimintansa ansiosta.

Paluumatkan haikeutta lievensi tapahtuma Mannerheimlinjalla. *Erkki* ilmaisi asian sanomalla, että Mannerheimlinjalla paukkuu jälleen. Nyt vain sampanjapullojen korkit, kun *Vieno* ja *Matti* järjestivät tarjoilun koko seurueelle, sillä 3. elokuuta *Matti* siirtyi eläkkeelle.

Meeri Tuokko-Mansikka